

Tantsu- ja liikumisteraapia võimalused autismispektrihäirega laste arengu toetamisel

Terje Kaldur

Tallinna Ülikool
Adeli Rahvusvaheline Rehabilitatsioonikeskus

2.04.2016

Loovteraapia

on põhjendatud, eesmärgipärane ja planeeritud tegevus psühhoterapeutilises ravis ja rehabilitatsioonis, kus selgelt määratletud kliendi-terapeudi suhtes rakendatakse loovus- ja kunstipõhiseid meetodeid ja tehnikaid kliendi tervislikust seisundist lähtuvate eesmärkide saavutamiseks (Kutsekoda, 2015).

Loovteraapia neli spetsialiseerumissuunda:

- visuaalkunstiteraapia,
- muusikateraapia,
- draamateraapia,
- tantsu- ja liikumisteraapia.

Tantsu- ja liikumisteraapia

Euroopa Tantsu- ja liikumisteraapia Ühing (EADMT):

Tantsu- ja liikumisteraapia on liikumise terapeutiline kasutamine indiviidi emotsionaalse, füüsilise, kognitiivse ja sotsiaalse integratsiooni edendamiseks.

Tantsu- ja liikumisteraapia

ühendab:

kehateadlikkuse

liikumise ja

loova eneseväljenduse.

Terapeut-klient-kunstilooming kolmiksuhe:

- võimaldab suhtlust, kui verbaalne suhtlus on piiratud, takistatud või ei ole soovitud;
- loominguulise protsessi kaudu võib jõuda ressursside ja edasiviivate lahendusteni, mis verbaalses suhtluses ei pruugi esile tulla.

Liikumisel on sisemine tähendus ning eesmärk, peegeldades meie mõtlemis- tunde ja suhtlemismustreid.

Uurides ning toetades liikumisvõimalusi- ja mustreid, soodustab tantsu- ja liikumisteraapia uute mustrite ja võimaluste arengut ning nende rakendumist ellu.

Kõik lapsed liiguvad mingil viisil ning õpivad läbi selle tundma iseennast, teisi ja keskkonda enda ümber.

Liikumine on universaalne kommunikatsiooniviis.

Tantsu- ja liikumisteraapia protsess haarab lapse tervikuna - nii emotsionaalse, füüsilise, kognitiivse kui sotsiaalse aspekti.

Tantsu- ja liikumisteraapiat saab rakendada:
individuaaltöös,
grupitöös,
pere- ja paaritöös.

Tantsu- ja liikumisteraapia võimalused autismispektri häirega laste toetamisel:

- eneseteadlikkuse ja enesehinnangu toetamine;
- kehateadlikkuse ja liikumisrepertuaari arendamine,
- sotsiaalsete oskuste, empaatiavõime arendamine,
- eneseregulatsiooni ja emotsioonidega toimetulekuoskuse arendamine,
- kognitiivsete protsesside arendamine,
- eneseväljenduse kujutlusvõime, loovuse toetamine,
- üld- ja peenmotoorika arendamine.

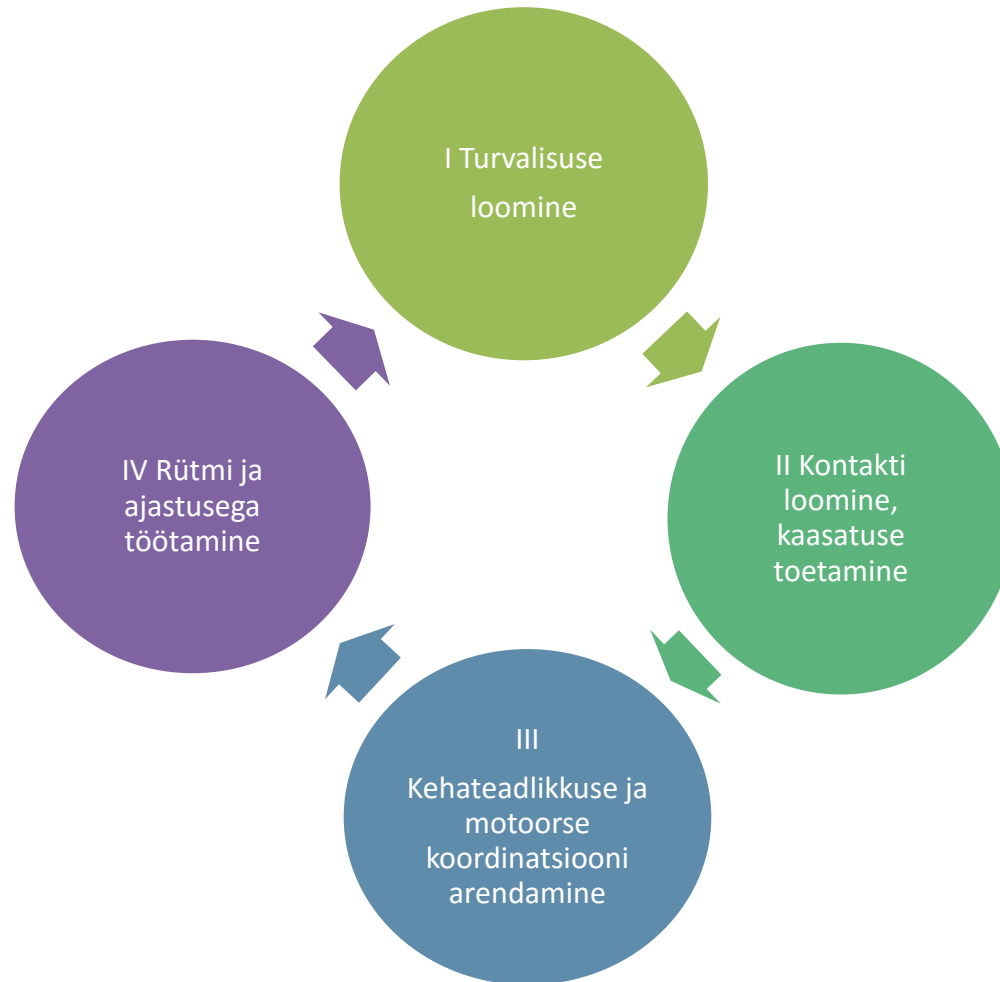

Vahendid tantsu- ja liikumisteraapias:

- aitavad luua kontakti, on „vahendajaks“ paaris/koostöös;
- toetavad liikumisrepertuaari laiendamist ja loovust;
- võimaldavad sensorset stimulatsiooni;
- toetavad konkreetsete funktsioonide arendamist;
- võimaldavad omistada sümboolset tähendust.

Mudel varaseks sekkumiseks töös autismispektrihäirega lastega (Martin, 2014):

Empaatiat arendamise mudel interaktsioonilise liikumise ja tantsu kaudu (Behrends, Müller, Dziobek, 2012):

- Imiteerimine.
- Sünkroonne liikumine (nt üheaegselt peegeldamine paarides või grupis).
- Motoorne koostöö (nt juhtimine-järgnemine).

Peegeldamine tantsu- ja liikumisteraapias on protsess, liikumistegevuse täpset vormi, kvaliteete ja emotsionaalset tonaalsust, nagu looks emotsionaalset ja füüsilist peegelpilti (Tortora, 2006).

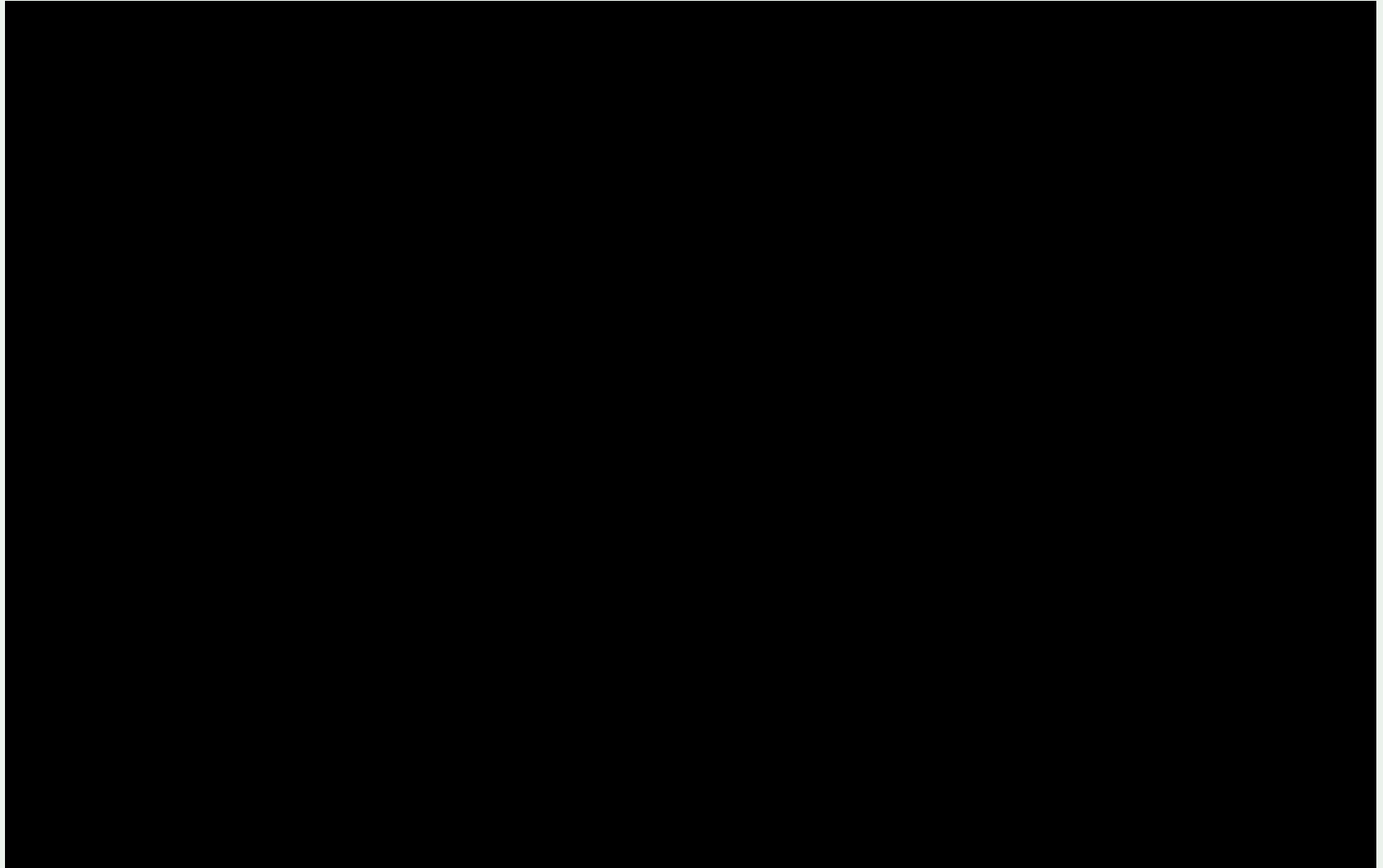

Autism Movement Therapy® tunni ülesehitus (Lara & Bowers, 2015):

- * Soojendus
- * Käte ristamine muusika rütmis
- * Ringi-aeg:
 - neli liigutust ja neli heli,
 - plaksumäng,
 - nimemäng,
 - loo tantsimine .
- * Tähestiku“ plaksutamine
- Loomad ja plaksutamine
- * „Hiir“
- * „Elevant“
- * „Libisemine“
- * „Jäätumise“ tants
- * Kujutlusmäng

Gerda Matvere töötamas autismispektrihäirega lastega

Tänan!

terjekaldur@gmail.com

Allikad

Behrends, A., Muller, S., & Dziobek, I. (2012). Moving in and out of synchrony: A concept for a new intervention fostering empathy through interactional movement *and* dance. *The Arts in Psychotherapy*, 39(2), 107-116.

Berrol, C. F. (2006). Neuroscience meets dance/movement therapy: Mirror neurons, the therapeutic process and empathy. *The Arts in Psychotherapy*, 33(4), 302–315.

Chaiklin, S. & Wengrower, H. (2009). *The art and science of dance/movement therapy*. Life is dance. New York: Routledge.

Emck, C. (2014). Double trouble? Movement behaviour and psychiatric conditions in children: An opportunity for treatment and development. *The Arts in Psychotherapy*, 41(2), 214–222.

Erfer, T. & Ziv, A. (2006). Moving toward cohesion: Group dance/movement therapy with children in psychiatry. *The Arts in Psychotherapy*, 33(33), 238–246.

Goodill, S., & Dulicai, D. (2007). Dance/Movement Therapy for the Whole Person. In J. Sonke-Henderson, R. Brandman, I. A. Serlin, & J. Graham-Pole (Eds.), *Whole person healthcare: Volume 3: The arts & health* (pp121-141). Westport, CT: Praeger.

Groff, E. (1995). Laban Movement Analysis: Charting the Ineffable Domain of Human Movement. *Journal of Physical Education, Recreatio and Dance*, 66(2), 27-27.

Koch, S. C., Mehl, L., Sobanski, E. , Sieber, M., & Fuchs, T. (2015). Fixing the mirrors: A feasibility study of the effects of dance movement therapy on young adults with autism spectrum disorder. *Autism*, 19(3), 338– 350.

Lara, J. & Bowwrs, K. (2016). Autism Movement Therapy® Method. Waking up the brain. London, Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.

McGarry, L. M., & Russo, F.A. (2010). Mirroring in Dance/Movement Therapy: Potential mechanisms behind empathy enhancement. *The Arts in Psychotherapy*, 38(3), 178-184.

Martin, M. (2014). Moving on the spectrum: Dance/movement therapy as a potential early intervention tool for children with Autism Spectrum Disorders. *The Arts in Psychotherapy* 41(5), 545–553.

Tortora, S. (2006). *The dancing dialogue: Using the communicative power of movement with young children*. Baltimore, MD: Paul H Brookes Pub Co.